СЕКЦИЯ : Этномәдениеттану – 11 сынып
(Пәндері: Қазақ әдебиеті, Қазақстан тарихы, Дүниежүзі тарихы)

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

1. Құрамалы, қорғанды үйің болады,
Айнымалы, төкпелі биің болады.
Халыққа бір тиын пайдасы жоқ
Ай сайын бас қосқан жиын болады.
Ішінен шынтақ айналмайтын
Ежірей деген ұлың болады, - деп басталатын шешендік сөз кімдікі
A) Жиренше
B) Мөңке
C) Ақтайлақ
D) Майқы
E) Төле
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

2. Көктегі бұлттың өлгені –
Аса алмай таудан қалғаны.
Ай мен күннің өлгені –
Еңкейіп барып батқаны
Айдын шалқар өлгені –
Мұз болып тастай қатқаны, - деп басталатын толғау қай жыраудікі
A) Бұқар
B) Ақтамберді
C) Үмбетей
D) Қазтуған
E) Доспамбет
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

3. Көне Грекияда «өнердің падишасы» саналған:
A) мәнерлеп оқу
B) балет
C) айтыс
D) импровизация
E) риторика
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

4. «Біздің Беркімбай деген жақын ағаларымыз болды. Сол Беркімбайдың әкесінің нағашысы жаппас Есімбек дейтін болды. Беркімбайға арқа сүйеп, Есімбек «Өгіз сойғанның» ең шұрайлы жеріне қонушы еді. Мал мен басы бірдей, құдай тілегін берген бір адам: ортан қолдай төрт ұлы болды – шетінен қасқыр. Сол төрт ұлдың ортасында бұлаңдап өскен жалғыз қызы болды». Үзінді қай шығармадан алынған, авторы кім
A) М.Дулатов. «Бақытсыз Жамал»
B) М.Жұмабаев. «Шолпанның күнәсі»
C) М.Әуезов. «Қаралы сұлу»

D) Б.Майлин. «Шұғаның белгісі»
E) Т.Жомартбаев. «Қыз көрелік»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

5. Ағайын жоқ нәрседен етер бұртың,
Оның да алған жоқ па құдай күлкын?
Бірлік жоқ, береке жоқ, шын пейіл жоқ,
Сапырылды байлығың, баққан жылқың.
Үзінді Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Қартайдық, қайғы ойладық, ұйқы сергек»
B) «Қартайдық, қайрат қайтты, ұлғайды арман»
C) «Қалың елім, қазағым, қайран жұртым»
D) «Көңілім қайтты достан да, дұшпаннан да»
E) «Адасқанның алды – жөн, арты - соқпақ»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

6. «Ат құлағында ойнап өскен қыр баласы сол қырғын күнгі мың жылқысын қорыған қыпшақтың шетінен сүйекті, сай тасындай ірі, сом білегі тізеден келетін үш ер-азаматының қасында шоқайып, өзі тіленіп, ат арқасынан түспей қойған. Қырық қаралы теке түркімен жер астынан шыққандай жусаған жылқыға андыздай тигенде, аз қыпшақ сүйірленіп, найза кезене, қарсы шабуылға қасқая қарсы тұрды». Үзінді қай шығармадан алынған, авторы кім
A) Ә.Кекілбаев. «Күй аңызы»
B) Т.Сұлтанбеков. «Көшпелі алтын»
C) Ш.Мұртаза. «Бесеудің хаты»
D) А.Кемелбаева. «Шашты»
E) С.Сарғасқаев. «Біз төртеу едік»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

7. Ғылымды іздеп,
Дүниені көздеп,
Екі жаққа үңілдім.
Құлағын салмас,
Тіліңді алмас,
Көп наданнан түңілдім.
Екі кеме құйрығын,
Ұста жетсе бұйрығың, - шумағы Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Ішім өлген, сыртым сау»
B) «Күлембайға»
C) «Сегізаяқ»
D) «Болыс болдым, мінеки»
E) «Біреуден біреу артылса»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

8. Тегінде адам басы сау бола ма
Бойында тексерілмес дау бола ма.

Ері ашу айтса, әйелі басу айтып,
Отырса, бұрынғыдай дау бола ма. Үзінді Абайдың қай шығармасынан алынған
A) «Дағыстан»
B) «Масғұт»
C) «Еңлік-Кебек»
D) «Қойлыбайдың қобызы»
E) «Медғат-Қасым»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

9. Рысқұлов, Құрамысов, Голощекин қай шығарманың кейіпкерлері
A) «Бесеудің хаты»
B) «Тартыс»
C) «Қызыл жұлдыз»
D) «Сол жылдарда»
E) «Алаш»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

10. Физули, Шәмси, Сәйхали,
Науаи, Сағди, Фирдоуси
Хожа Хафиз – бу һәммаси
Мәдәт бер я шағири фәрияд, - деп басталатын өлең кімдікі
A) Шәкәрім
B) Ақылбай
C) Абай
D) Мәшһүр Жүсіп
E) Майлықожа
Дұрыс жауабы:
Деңгейі: 3

11. Жаңбыр жаумаса ...
Басшы болмаса ел жетім
Ұқпаса, айтқан сөз жетім. Бірінші тармақты аяқтаңыз
A) ер жетім
B) жер жетім
C) көл жетім
D) су жетім
E) тау жетім
Дұрыс жауабы:
Деңгейі: 1

12. «Қарлығаш би» атанған:
A) Әйтеке би
B) Қазыбек би
C) Төле би
D) Бала би
E) Мөңке би
Дұрыс жауабы:
Деңгейі: 2

13.«Алтыншы - ғылымды, ақылды сақтайтұғын мінез деген сауыты болады. Сол мінез бұзылмасын! Көрсеқызарлықпен, жеңілдікпен, я біреудің орынсыз сөзіне, я бір кез келген қызыққа шайқалып қала берсең, мінездің беріктігі бұзылады. Онан соң оқып үйреніп те пайда жоқ. Қоярға орын жоқ болған соң, оларды қайда сақтайсың?». Үзінді Абайдың қай қарасөзінен алынған.

A) жиырма жетінші
B) жиырма тоғызыншы
C) отыз бірінші
D) отыз екінші
E) он тоғызыншы

Дұрыс жауабы:
Деңгейі: 3

14. Сүйемін түскі тауды аппақ
Сүйемін қысқы қарды аппақ
Сүйемін өзен жарына,
Сүйеніп тұрған талды аппақ. Өлеңде қайталаудың қай түрі бар

A) анафора, эпифора, аллитерация
B) анафора, эпифора, ассонанс
C) анафора, эпифора, риторика
D) анафора, эпифора, градация
E) анафора, эпифора, антитеза

Дұрыс жауабы:
Деңгейі: 1

15. Ажалына сүйеніп қатып қалған сіресіп,
Қос өкпесі деміксе – жусан иісі бұрқырап.
Таңғажайып тағдырға тау тағысы тұр шыдап,
Жапанда жалғыз бәйтерек, айнала дауыл боратқан.
Үзінді қай ақынның поэмасынан алынған

A) Н.Айтұлы
B) Ж.Бөдешұлы
C) Ұ.Есдәулет
D) Т.Молдағалиев
E) М.Сәрсеке

Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

16. «1824, яғни қазақша мешін жылы Көкшетеу приказы құрылды. Бұл – ақ патшаның Абылай ұрпағының атамекеніне ауыз салуы еді. Осы жылдан бастап Қасым төре баласы Саржан сұлтан қол жинап, патша әскері мен ұстапты жақтайтын Сәмеке, Бөкей, Уәли хандардың ұрпақтарына, Көкшетаудың аға сұлтаны Қара Тоқаның Зілқарасына қарсы күрес бастады». Үзінді қай қаламгердің шығармасынан алынған

A) С.Сматаев. «Елім-ай»
B) І.Есенберлин. «Қаһар»
C) М.Мағауин. «Аласапыран»
D) Қ.Жұмаділов. «Атамекен»
E) Ә.Кекілбаев. «Күй аңызы»

Дұрыс жауап коды:

Деңгейі: 3

17. Эпизод дегеніміз:
A) көркем шығарманың кіріспесі
B) көркем шығарманың басталуы
C) көркем шығарманың соңы
D) көркем шығармадағы жеке оқиға
E) көркем шығармадағы деталь
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

18. «оқшантай» сөзінің мағынасы
A) оқ-дәрі, құрал салатын қалта
B) азық салатын қалта
C) мылтық салатын қалта
D) қылышқа кигізілетін қалта
E) сусын құятын ыдыс
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

19. Малыңды жауға,
Басыңды дауға
Қор қылма, қорға, татулас.
Өтірік, ұрлық,
Үкімет зорлық,
Құрысын, көзің ашылмас.
Ұятың, арың оянсын,
Бұл сөзімді ойлансын. Өлеңде неше шумақ, неше тармақ бар
A) 2 шумақ, 6 тармақ
B) 2 шумақ, 7 тармақ
C) 2 шумақ, 8 тармақ
D) 1 шумақ, 8 тармақ
E) 1 шумақ, 7 тармақ
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

20. Өзім де басқа шауып, төске өрледім
Қазаққа қара сөзге дес бермедім
Еңбегіңді білерлік еш адам жоқ
Түбінде тыныш жүргенді теріс көрмедім. Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Жасымда ғылым бар деп ескермедім»
B) «Қартайдық, қайғы ойладық, ұйқы сергек»
C) «Өлсе өлер табиғат, адам өлмес»
D) «Қартайдық, қайрат қайтты, ұлғайды арман»
E) «Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат»
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

Қазақстан тарихы

21. 1947 жылы желтоқсанда жойылды:
A) әскери коммунизм
B) ЖЭС
C) карточкалық жүйе
D) ақша реформасы
E) соғыс жағдайы
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі:1

22. 1943 жылы Алматыда жарық көрген «Қазақ КСР тарихы» атты күрделі еңбектің негізгі авторларының бірі:
A) М. Әуезов
B) Ә. Тәжібаев
C) Т. Нұртазин
D) Е. Бекмаханов
E) Е. Ысмайылов
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі:1

23. 1946 жылы мамырда мекеменің салтанатты ашылуы болды:
A) Киров атындағы Қазақ ұлттық университеті
B) Қарағанды педагогикалық институты
C) А.И. Бараев атындағы астық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы
D) Ә. Қастеев атындағы өнер мұражайы
E) Қазақ КСР Ғылым академиясы
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі:1

24. КСРО-ның IV (төртінші) бесжылдықтың мақсаты:
A) халық шаруашылығын қалпына келтіру
B) жәриялық
C) ауыл шаруашылығын ұжымдастыру
D) әлеуметтік-экономикалық дамуды жеделдету
E) жалпыға бірдей білім беру
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

25. 1942 жылы КСРО Мемлекеттік сыйлығының лауреаты атанды:
A) Ә. Марғұлан
B) Ә. Тәжібаев
C) Қ. Сәтбаев
D) М. Айтхожин
E) М. Әуезов
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

26. 2015 жылы 2 қыркүйек күні «Байқоңыр» ғарыш айлағынан Қазақстанның үшінші ғарышкері ғарышқа аттанды:
A) Т. Әубакіров
B) В. Терешкова
C) Т. Мұсабаев
D) А. Айымбетов

E) С. Сәпиев
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

27. Орталық Азияны Еуразияның «ішкі биік аудандары» деп атаған:
A) Гумбольдт
B) Рихтговен
C) Риттер
D) Радлов
E) Томсен
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 1

28. Еуразия даласында дөңгелекті көлік пайда болды:
A) б.з.б. I мыңжылдықтың соңында
B) б.з.б. III мыңжылдықтың соңында
C) б.з.б. VI мыңжылдықтың соңында
D) б.з.б. V мыңжылдықтың соңында
E) б.з.б. VII мыңжылдықтың соңында
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

29. Б.з.б. III мыңжылдықтың екінші жартысында Еуразия даласының климаты:
A) мұздық болды
B) ылғалдырақ болды
C) күрт континенттік болды
D) азырақ ылғалды болды
E) құрғақшылыққа ұшырай бастады
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

30. Тасмола мәдениетінің өзіндік ерекшелігі:
A) монша
B) сардоб
C) жаңбырлы егіншілік
D) қалалық елді мекендер
E) «мұртты» қорғандар
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

31. Ұлы патша Кир б.з.б. 530 жылы соңғы жорыққа шықты:
A) исседондарға қарсы
B) аримаспыларға қарсы
C) хаомоваргаларға қарсы
D) массагеттерге қарсы
E) үйсіндерге қарсы
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

32. б.з.б. 480 жылы *Фермопил* үшін болған *шайқаста сақтар* соғысты:
A) Ксеркс әскерінің құрамында
B) Кир әскерінің құрамында
C) Дарий I әскерінің құрамында
D) Ескендір әскерінің құрамында

E) Моде әскерінің құрамында
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

33. Шежіре – бұл:
A) генеалогиялық тегі
B) аменгерлік
C) этногенез
D) ақ сүйек
E) қара сүйек
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 2

34. Қазақстан Республикасының жалпыұлттық идея:
A) Ұлы Даланың жеті қыры
B) Рухани жаңғыру
C) дені сау ұлт
D) заңды мемлекет
E) Мәңгілік Ел
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

35. Малшарушылығы мен егіншілік - өндіруші экономиканың пайда болуына әкелген:
A) неолит төңкерісі
B) Қазан төңкерісі
C) космос эволюциясы
D) далалық кеңістіктерді игеру
E) киіз шатырдың пайда болуы
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

36. Беғазы-Дәндібай мәдениетінің ерекшелігі:
B) пышақ-қанжар және сүйек құралдары
C) мүрдене шалқасынан жатқызып жерлеу
D) саман домалақ елді мекендер
E) қорғаныс шұңқырлары
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

37. Даладан Мәуереннахрға кеткен көшпелілер 92 тайпаға бөлінді:
A) үйсіндер
B) моңғолдар
C) өзбектер
D) татарлар
E) наймандар
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

38. XIX ғасырдың ортасында «Ұрлық... даладағы қазақтар арасында орын алмаған деп толық айта аламыз» - деп жазған:
A) И. Георги
B) С. Броневский
C) А. Тойнби
D) Н. Красовский

E) А. Добросмыслов
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

39. Қазақстандағы көне металлургияның орталықтарын зерттеген:
A) В. Зайберт
B) Ә. Марғұлан
C) Ж. Таймағанбетов
D) О. Смағулов
E) Ж. Артықбаев
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

40. XIV ғасырдың соңы – XV ғасырдың басында қала Оңтүстік Қазақстан өңірінде маңызды әкімшілік, сауда, саяси және мәдени орталық ретінде санала бастайды:
A) Тараз
B) Суяб
C) Испиджаб (Сайрам)
D) Отырар (Фараб)
E) Түркістан (Йасы)
Дұрыс жауап коды:
Деңгейі: 3

Дүниежүзі тарихы

41. «Экономика» ұғымы
A) Өндірістік қызмет
B) Өндірістің, бағаның және басқалардың даму тенденциялары
C) Шектеулі өндірістік ресурстарды пайдалану
D) Қаржы, ақша, бюджет, капитал
E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1

42. Меркантилистер … деп санады.
A) Байлықтың негізгі көзі сауда және айналым саласы болып табылады
B) Бақыттың басты көзі – рухани игіліктер
C) Әділеттіліктің негізгі көзі құқықтар мен заңдар болып табылады
D) Қоғам дамуының негізгі көзі ақпарат болып табылады
E) Қызметкердің әл-ауқатын арттырудың негізгі көзі жалақы болып табылады
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1

43. Дәстүрлі экономиканың артықшылығы
A) Қарапайымдылық
B) Табиғи жағдайларға тәуелділік
C) Халықтың жұмыспен толық қамтылуы
D) Артық өнімнің болмауы
E) Еңбек өнімділігінің төмен деңгейі
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1
44. Тарихтағы алғашқы фабрика құрылды

A) 1768 жылы
B) 1769 жылы
C) 1770 жылы
B) 1771 жылы
E) 1772 жылы
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1

45. Кімдерді жоспарлы (социалистік) экономика теориясының негізін қалаушылар деп қате санады
A) Ф. Энгельс, В. Парето
B) К. Маркс, Ф. Энгельс
B) В. Ленин, Э. Бароне
D) В. Парето, К. Маркс
E) Э. Барон, Фридрих фон Визер
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1

46. Табиғи ресурстарды атаңыз
A) Өндірістік ресурстар, энергетикалық ресурстар
B) Идеялар, бедел, ықпал
C) Тұжырымдамалар, атаулар, бағдарламалар
D) Биологиялық, жер, минералдық-шикізат ресурстары
E) Жер ресурстары, өндірістік ресурстар, материалдық емес ресурстар
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 1

47. Бір нәрсені біртұтас жүйеге, ұқсас формаға, біркелкілікке келтіру … деп аталады:
A) Жаһандану
B) Неолиберализм
C) Унификация
D) Неоэтатизм
E) Монетаризм
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

48. Халықтық егемендік принципін қорғады:
A) Дж. Локк
B) М. Вольтер
C) Дж. Руссо
D) Ш. Монтескье
E) И. Кант
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

49. 2012 жылы Пекинде саммит өтті:
A) ХВҚ
B) АСЕАН
C) ОПЕК
D) ШЫҰ

E) ХОК
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

50. Greenpeace ұйымы құрылған қала:
A) Канберра
B) Ванкувер
C) Брисбен
D) Копенгаген
E) Чикаго
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

51. Жаңа заманның басты тарихи оқиғаларының бірі:
A) Ұлы француз революциясы
B) Жеті жылдық соғыс
C) Ағылшын революциясы
D) Ұлы географиялық ашылулар
E) Американы отарлау
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

52. Алғаш рет "азаматтық қоғам" ұғымының философиялық анықтамасы … еңбектерінде кездеседі
A) Дж. Локк
B) Сократ
C) Аристотель
D) Т. Гоббс
E) Платон
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

53. Халықтың қолданыстағы мемлекеттік билікті, демек, мемлекеттік мәжбүрлеуді мойындауы:
A) Ұлттандыру
B) Заңдастыру (легализация)
C) Жекешелендіру
D) Демократия
E) Заңды деп тану (легитимация)
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 2

54. Нанотехнология деп аталатын әдістердің алғашқы сілтемесі байланысты:
A) Н. Бор
B) Р. Фейнман
C) Н. Тесла
D) М. Планк
E) Х. Стивен
Жауабы:
Күрделілік деңгейі: 3

55. «Мәңгілік Ел» жеті принципінің біреуіне қайсысы жатады:
A) Болашақ энергиясы
B) Бәсекеге қабілеттілік
C) Құқықтық модернизация
D) Экономиканың дамуы
E) Жалпыға ортақ еңбек қоғамы
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3

56. ҰҚШҰ ұйымының жоғарғы органы:
A) ҰҚШҰ біріккен штабы
B) Жаппай қызмет көрсету жүйесі
C) Сыртқы істер министрлігінің кеңесі
D) Арнайы конструкторлық бюро
E) ҰҚШҰ тұрақты кеңесі
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3

57. 2006 жылы ӘлКаиданың қатысуымен құрылған ұйым:
A) ИГИ
B) Талибан
C) ИГИЛ
D) ХАМАС
E) ФАТХ
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3

58. АҚШ Конституциясы қабылданды:
A) 1776
B) 1791
C) 1789
D) 1788
E) 1787
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3

59. Қазақстанда тіркелген ҮЕҰ саны:
A) 42 мың
B) 22 мың
C) 35 мың
D) 16 мың
E) 53 мың
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3

60. 19 ғасырда Гарвардуниверситетінде төмендеу болды:
A) Студенттердің түсуі
B) Оқудан шығаруға байланысты түлектер
C) Оқытушылардың жетіспеушілігінен білім деңгейі

D) Шіркеу ықпалы
E) Студенттік өзін өзі басқару
Жауап:
Күрделілік деңгейі: 3